

Guvernul Republicii Moldova

**Raport de autoevaluare
privind implementarea Planului de Acțiuni pentru o
Guvernare Deschisă pentru anul 2017**

Chișinău, 2018

Cuprins

1. Rezumat.....	2
2. Procesul de creare al Planului de acțiuni.....	3
3. Implementarea angajamentelor.....	4
3.1. Obiectivul 1. Gestionarea eficientă a resurselor publice prin sporirea transparenței cheltuielilor publice.....	4
3.2. Obiectivul 2. Consolidarea integrității publice prin asigurarea unui proces decizional participativ/implicativ al cetățenilor și creșterea transparenței în procesul de guvernare.....	10
3.3. Obiectivul 3. Îmbunătățirea calității prestării serviciilor publice.....	14
4. Alte măsuri realizate pentru o guvernarea deschisă.....	15

1. Rezumat

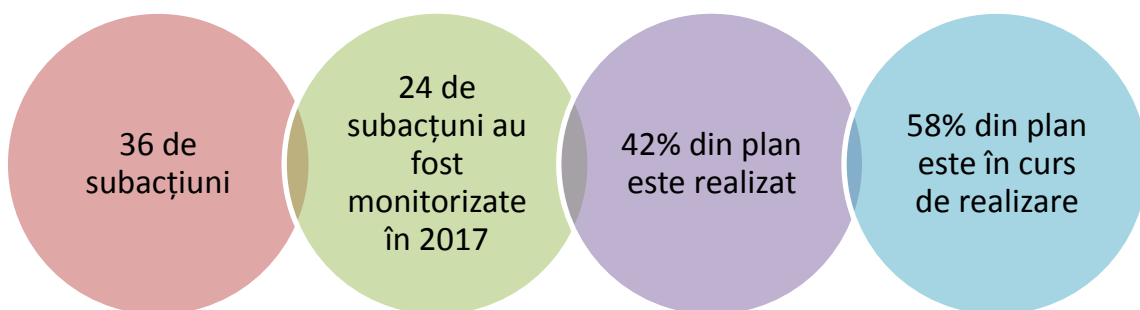
Guvernarea deschisă promovează transparența, sporirea accesului la informație, asigură lupta împotriva corupției și susține participarea cetățenilor la actul de guvernare.

Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (în continuare OGP) este o inițiativă a statelor lumii care a fost lansată în anul 2011 în cadrul Adunării generale a ONU în vederea promovării transparenței, combaterii corupției și utilizării noilor tehnologii pentru a consolida guvernarea și dialogul cu cetățenii. Republica Moldova a aderat la OGP în anul 2012, prin semnarea Declarației de principii privind Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă. Republica Moldova se numără printre cel de-al doilea grup de țări care au aderat la OGP. Guvernul Republicii Moldova a aderat la OGP în contextul agendei de e-Transformare orientată spre probleme specifice cum ar fi transparența, accesul la informațiile din sectorul public, implicarea cetățenilor, combaterea corupției și furnizarea de servicii publice de calitate înaltă.

Țările membre ale OGP dezvoltă planuri de acțiuni naționale cu angajamente concrete pentru o perioadă de 2 ani. Planurile de acțiuni au scopul de a consolida activitățile guvernului, stabili pași concreți pentru promovarea principiilor OGP. Angajamentele Guvernului Republicii Moldova în cadrul Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă sunt expuse în Planul de acțiuni pentru o guvernare deschisă pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1432 din 29.12.2016.

Conform Hotărîrii Guvernului nr. 1432 din 29.12.2016, Guvernul elaborează anual raportul privind nivelul de realizare al planului de acțiuni pentru o guvernare deschisă. Scopul acestui raport este de a evalua performanța autorităților publice în promovarea principiilor unei guvernări transparente și deschise.

Planul național de acțiuni pentru o guvernare deschisă pentru 2016-2018 se axează pe 3 obiective principale și 6 grupuri de angajamente care includ 36 de subacțiuni. Din numărul total de subacțiuni, 24 de subacțiuni au fost monitorizate pe parcursul anului 2017. Urmare a evaluării planului de acțiuni s-a constatat că la finele anului 2017, 15 subacțiuni au fost realizate și 21 de subacțiuni sunt în curs de realizare.

În anul 2017, Guvernul a întreprins o amplă reformă a administrației publice. Urmare a reorganizării administrației publice centrale, numărul de ministere a fost redus de la 16 la 9 ministere, fiind comasate domeniile de activitate ale acestora (Hotărârea Parlamentului nr. 189 din 21.07.2017). În acest sens, realizarea angajamentelor din Planul de acțiuni pentru o guvernare deschisă a fost influențat de crearea unor noi structuri ale sectorului public, transferul domeniilor de activitate și al funcțiilor.

Cancelaria de Stat a organizat o serie de întâlniri cu reprezentanții Institutului pentru o Guvernare Deschisă pentru a planifica procesul de co-creare a noului plan de acțiune începând cu luna martie 2018. Scopul reuniunilor a fost identificarea celor mai relevante strategii pentru etapa de co-creare, asigurarea calității angajamentelor și a unui mecanism permanent de dialog cu societatea civilă și stabilirea unui proces eficient de monitorizare și evaluare a angajamentelor.

2. Procesul de creare al Planului de acțiuni

Planul de acțiuni pentru o guvernare deschisă pentru 2016-2018 este produsul unui exercițiu extins desfășurat de Guvern în colaborare cu societatea civilă în perioada ianuarie-martie 2016. Acesta a avut la bază mai multe instrumente de co-creare comparative cu planurile precedente.

Procesul de co-creare a planului a fost lansat în decembrie 2015 prin publicarea unui apel de participare în grupul de lucru pentru o guvernare deschisă¹. Grupul de lucru a fost condus de Centrul de Guvernare Electronică și Institutul pentru o Guvernare Deschisă. Acesta a reunit douăzeci de reprezentanți ai guvernului central și local, societății civile, experții independenți și membri ai diasporei. În faza de co-creare au fost organizate 4 ateliere de lucru, în rezultatul cărora a fost generată o listă de angajamente. Inițial, angajamentele propuse de grupul de lucru au fost structurate în următoarele domenii: i) date deschise; ii) achizițiile publice și contractele deschise; iii) transport inteligent; iv) e-Petiții; v) guvernarea locală deschisă.

Lista angajamentelor propuse a fost consultată prin intermediul rețelelor sociale, iar proiectul planului de acțiune a fost publicat pentru consultări publice pe platforma particip.gov.md². Angajamentele propuse și planul de acțiuni au fost ajustate în rezultatul procesului de avizare internă a autorităților publice.

¹ <http://egov.md/ro/communication/news/apel-deschis-devino-parte-grupului-de-lucru-privind-guvernarea-deschisa>

² <http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=3309>

3. Implementarea angajamentelor

În calitate de membru al Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă, Republica Moldova și-a asumat realizarea acțiunilor din Planul de acțiuni pentru o guvernare deschisă. Implementarea Planului de acțiuni a fost pus în sarcina mai multor autorități publice, controlul asupra executării acestuia fiind responsabilitatea Cancelariei de Stat.

Planul de acțiuni se bazează pe 3 piloni principali, și anume: sporirea transparenței cheltuielilor publice, a procesului de guvernare și dezvoltarea tehnologiilor informaționale ale sistemului public. Acțiunile din Planul de acțiuni sunt orientate spre realizarea a 3 obiective de bază:

1. Gestionarea eficientă a resurselor publice prin sporirea transparenței cheltuielilor publice;
2. Consolidarea integrității publice prin asigurarea unui proces decizional participativ/implicativ al cetățenilor și creșterea transparenței în procesul de guvernare;
3. Îmbunătățirea calității prestării serviciilor publice.

Gestionarea eficientă a resurselor publice	Consolidarea integrității publice	Îmbunătățirea calității prestării serviciilor publice
<ul style="list-style-type: none">• 14 subacțiuni planificate;• 8 realizate;• 6 în curs de realizare	<ul style="list-style-type: none">• 18 subacțiuni planificate;• 6 realizate;• 12 în curs de realizare	<ul style="list-style-type: none">• 4 subacțiuni planificate;• 1 realizată;• 3 în curs de realizare

3.1. Obiectivul 1 "Gestionarea eficientă a resurselor publice prin sporirea transparenței cheltuielilor publice"

Gestionarea eficientă a resurselor publice prin sporirea transparenței cheltuielilor publice este un pilon de bază în asigurarea bunăstării populației și creșterii economice sustenabile.

În vederea atingerii obiectivului au fost planificate 2 acțiuni: i) Sporirea transparenței în domeniul achizițiilor publice; ii) Asigurarea transparenței bugetare. Obiectivul dat conține 14 subacțiuni, dintre care 12 subacțiuni au fost monitorizate pe parcursul anului 2017. Realizarea subacțiunilor a fost pusă în sarcina Ministerului Finanțelor, Cancelariei de Stat, Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenției Achiziții Publice.

Sporirea transparenței în domeniul achizițiilor publice este un instrument de creștere a competitivității și de combatere a corupției în sistemul de achiziții publice. Asigurarea unui proces de achiziții deschis, transparent și conform este unul din obiectivele Strategiei de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2016-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1332 din 14.12.2016. Strategia conține un set de acțiuni pentru crearea unui sistem eficient și credibil de achiziții publice și transparentizarea procesului de achiziții publice. În Republica Moldova este funcțional Registrul de stat de achiziții publice, prin intermediul căruia sunt efectuate procedurile de achiziții publice.

Publicitatea procedurii de achiziție publică este asigurată prin menținerea paginii oficiale www.tender.gov.md, editarea Buletinelor Achizițiilor Publice de 2 ori pe săptămână, prin publicarea listei contractelor de achiziții publice pe pagina-web www.date.gov.md, prin intermediul Sistemului Informațional automatizat "Registrul de Stat al Achizițiilor Publice" și prin desfășurarea întrunirilor, meselor rotunde, atelierelor de lucru.

De asemenea, anunțurile de intenție, anunțurile de participare la proceduri de achiziții publice și anunțuri de modificare ale acestora, contractele atribuite, proiecte de acte normative, noile actele normative în acest domeniu se publică în Buletinul Achizițiilor Publice.

În Planul pentru o guvernare deschisă sunt prevăzute 5 subacțiuni care au fost monitorizate pe parcursul anului 2017, dintre care 4 subacțiuni au fost realizate și 1 realizată parțial.

Subacțiuni din Planul de acțiuni

1. *Migrarea mai multor date cu caracter public din zona privată a sistemului de e-Achiziții în zona publică, conform listei de cîmpuri de date cu caracter public și asigurarea disponibilității lor în mod automatizat, prin interfața destinată programării aplicațiilor (API).*

Statut: Realizată

În cadrul proiectului Open Contracting, cu suportul Băncii Mondiale și Centrului de Guvernare Electronică, pe parcursul trimestrului II 2017 a avut loc migrarea mai multor date cu caracter public din zona privată a sistemului de e-Achiziții în zona publică, asigurînd disponibilitatea datelor în mod automatizat, prin interfața destinată programării aplicațiilor (API). Portalul de contractare deschisă poate fi accesat la următorul link: <http://opencontracting.date.gov.md/>.

Open Contracting contribuie la transparentizarea întregului proces de achiziții publice, în special printr-o participare activă a cetățenilor în toate etapele de contractare. Obiectivele urmărite sunt : creșterea numărului contractelor care sunt făcute publice; îmbunătățirea calității informațiilor disponibile public privind procesul de contractare; sporirea accesibilității la datele privind contractarea ; sporirea oportunităților și a mecanismelor de participare în toate fazele de contractare ; creșterea numărului cetățenilor implicați în procesele de contractare ; adoptarea unor acțiuni mai eficiente de follow-up în urma feedback-ului cetățenilor.

2. *Pilotarea publicării informației despre planificarea achizițiilor publice și implementarea contractelor, corelarea informațiilor de la etapa de planificare și implementare cu informația privind celelalte etape ale procesului de achiziții.*

Statut: Realizată parțial

Procedura de achiziții publice este reglementată de prevederile Legii nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice. În acest context, comunicăm că toate ministerele au asigurat publicarea planurilor de achiziții pe paginile oficiale ale acestora. De asemenea, conform prevederilor legislației, autoritatea contractantă este obligată :

- să publice un anunțul de intenție privind achizițiile publice preconizate în Buletinul achizițiilor publice în termen de 30 de zile de la data aprobării bugetului propriu;

- să publice anunțul de participare în Buletinul achizițiilor publice și pe pagina web a Agenției Achiziții Publice.
- să informeze operatorii economici implicați în procedura de atribuire despre deciziile referitoare la rezultatul selecției, la rezultatul procedurii de atribuire a contractului de achiziții publice sau de încheiere a acordului-cadru.

De asemenea, conform Hotărârii Guvernului nr. 667 din 27.05.2016 ”Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții”, autoritățile contractante sunt obligate să creeze grupuri de lucru responsabile de inițierea și desfășurarea procedurilor de achiziții publice. Grupurile de lucru asigură monitorizarea executării contractelor de achiziție publică și elaborarea rapoartelor trimestrial, semestrial și anual. Rapoartele privind achizițiile publice vor include în mod obligatoriu informații cu privire la etapa de executare a obligațiilor contractuale, cauzele neexecutării, reclamațiile înaintate și sancțiunile aplicate, mențiuni cu privire la calitatea executării contractului, etc. De asemenea, acestea trebuie să fie plasate pe pagina web a autorității contractante, iar în lipsa acesteia pe pagina oficială a autorității centrale căreia i se subordonează.

Informația privind atribuirea contractelor de achiziții este plasată pe site-ul Agenției Achiziții Publice și poate fi accesat la următorul link: <http://tender.gov.md/ro/contracte-atribuite>. Totodată, cu suportul tehnic și financiar al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare a fost creat sistemul MTender, care la moment se află la etapa de pilotare de către Ministerul Finanțelor și instituțiile din subordine la realizarea achizițiilor publice pentru contractele de valoare mică.

3. *Organizarea de sesiuni de comunicare, sensibilizare și instruire a comunității de date deschise cu privire la disponibilitatea și utilizarea datelor despre achizițiile publice*

Statut: Realizată

În cadrul proiectului Open Contracting, cu suportul Băncii Mondiale și a Centrului de Guvernană Electronică, la data de 27.06.2017 a avut loc un atelier de lucru cu tematică „Contractarea deschisă (CD) în Moldova”, în cadrul căruia a fost prezentată cea mai recentă versiune a Portalului de contractare deschisă (<http://opencontracting.date.gov.md/>) și rezultatele colaborării dintre Guvern și grupurile societății civile. De asemenea, Banca Mondială a efectuat o instruire tehnică privind datele deschise cu participarea angajaților Agenției Achiziții Publice, reprezentanților autorităților contractante și ai ONG-urilor.

Totodată, pe parcursul perioadei de raportare Agenția Achiziții Publice, în comun cu IDIS Viitorul, au organizat 2 seminare de instruire: i) „Funcționarea sistemului de achiziții publice în Republica Moldova”, cu participarea a 27 persoane (la data de 3 noiembrie 2017); ii) „Procesul de achiziție publică. Etape și proceduri de achiziție publică”, cu participarea a 24 persoane (la data de 5 noiembrie 2017)

4. *Facilitarea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la procedurile de achiziție publică, prin intermediul programelor de instruire privind accesarea online a documentelor de licitație, înregistrarea ofertelor, înaintarea cererii de participare, comunicarea cu alți participanți la licitații.*

Statut: Realizată

Pentru facilitarea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la procedurile de achiziție publică, Agenția Achiziții Publice a organizat un seminar de instruire cu participarea a 23 operatori economici, în cadrul căruia a fost prezentată platforma sistemului de achiziții publice electronice de valoare mică.

Totodată, au fost organizate 6 ateliere de lucru cu genericul „Achiziții durabile”, la care au participat 19 operatori economici și 1 conferință cu aceeași tematică, cu participarea a 2 operatori economici. În cadrul atelierelor respective au fost discutate subiectele privind ecologizarea economiei în Vecinătatea Estică, conceptul durabilității și a achizițiilor publice durabile, prevederile cadrului legal și normativ al Republicii Moldova, bunele practici în acest domeniu, precum și instrumentele utilizate pentru implementarea achizițiilor durabile.

5. *Organizarea unor evenimente și sesiuni cu societatea civilă și cu dezvoltatorii de aplicații în vederea corelării datelor despre achizițiile publice și alte seturi de date, cum ar fi datele despre companii, pentru a scoate în evidență diferite fenomene care, anterior, erau greu de depistat*

Statut: Realizată

Cu suportul Laboratorului de inovații sociale, au fost întreprinse activități în vederea promovării datelor alternative ”Open Data” în rândurile cercetătorilor și jurnaliștilor. În acest sens, a fost organizată școala Open Data în perioada 13-17 septembrie, cu participarea a 25 de cercetători și jurnaliști moldoveni. Scopul evenimentului a fost dezvoltarea competențelor de lucru cu datele și manevrarea datelor.

De asemenea, au fost selectați 6 bursieri, care pe parcursul a trei luni au elaborat și publicat 2 baze de date: i) Proiectele finanțate din Fondul Ecologic National in perioada anilor 2011-2016: <http://openmd.info/fen/>; ii) Primarii din Republica Moldova aleși/numiți în perioada anilor 1995-2017: <http://openmd.info/primari/>

Asigurarea transparenței bugetare este o componentă integrată a transparenței procesului decizional și este un instrument care contribuie la eficientizarea cheltuielilor publice și responsabilizare a autorităților publice. Transparența bugetar este esențială pentru furnizarea serviciilor publice cetățenilor. Astfel, atât Legea privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală nr. 181 din 8 august 2014, cât și Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2013-2020 conțin obiective privind sporirea transparenței în procesul bugetar.

Această acțiunea conține 7 subacțiuni care au fost monitorizate pe parcursul anului 2017. Din numărul total de subacțiuni, 4 subacțiuni au fost realizate, 3 realizate parțial.

Subacțiuni din Planul de acțiuni

1. *Deschiderea datelor tranzacționale despre executarea bugetelor componente ale bugetului public național, cu frecvență lunară și cu dezagregare pînă la nivelul autorităților publice locale*

Statut: Realizată

Pe parcursul anului 2017 au fost întocmite și plasate pe pagina web a ministerului, precum și pe portalul guvernamental www.date.gov.md, 12 rapoarte privind executarea bugetului public național, respectiv 72 tabele. Rapoartele pot fi accesate la următoarele link-uri:

<http://mf.gov.md/ro/trezorerie/rapoarte-privind-executarea-bugetului/rapoarte-lunare> și
<http://date.gov.md/ckan/ro/dataset/15071-raport-privind-executarea-bugetului-public-national-si-a-componentelor-acestuia>;

De asemenea, au fost întocmite și publicate 4 rapoarte privind executarea bugetelor la nivelul autorităților publice locale (la situația din 31.08.2017, 30.09.2017, 31.10.2017, 30.11.2017), care pot fi accesate la următoarea adresă: <http://date.gov.md/ckan/ro/dataset/15969-date-despre-executarea-bugetelor-la-nivelul-autoritatilor-publice-locale>.

2. *Elaborarea unui cadru interactiv pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor, care să reflecte procesul de elaborare a politicii fiscale și vamale*

Statut: Realizată

În 2017, a fost elaborată și publicată pe pagina web a Ministerului Finanțelor schema logică a procesului de elaborare a legii privind politica fiscal-vamală, care poate fi accesat la următorul link: http://mf.gov.md/sites/default/files/documente%20relevante/schema_logica.pdf.

De asemenea, a fost dezvoltat cadrul interactiv privind procesul de elaborare a politicii bugetar fiscale, care poate fi vizualizat la adresa: <http://mf.gov.md/ro/impozite-%C8%99i-taxe/procesul-de-elaborare-legii-privind-politica-fiscal-vamal%C4%83>.

3. *Publicarea pe pagina web a Ministerului Finanțelor a estimărilor Cadrului bugetar pe termen mediu și a proiectelor legilor anuale ale bugetului de stat*

Statut: Realizată

Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pe anul 2017 nr. 279 din 16.12.2016 a fost publicată de Ministerul Finanțelor și poate fi accesat la următoarele link-uri:

- <http://mf.gov.md/ro/content/bugetul-de-stat-2017>;
- http://old.mf.gov.md/modificare_lege_bs_2017;
<http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=3833>;
- http://old.mf.gov.md/modificare_proiect_lege_bs_2017;
- <http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=3882>;
- <http://mf.gov.md/ro/content/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-%C8%99i-completarea-legii-bugetului-de-stat-pe-anul-2017>;
- <http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4546>.

Proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2018 a fost publicată de Ministerul Finanțelor la următoarele adrese electronice:

- <http://mf.gov.md/ro/content/proiectul-legii-bugetului-de-stat-pe-anul-2018>;
- <http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4709>.

Cadrul Bugetar pe termen mediu pentru anii 2018-2020 a fost publicat pe pagina web a ministerului și poate fi accesat la următoarea adresă:

- <http://mf.gov.md/ro/buget/cadrul-bugetar-pe-termen-mediu>.

4. *Elaborarea și publicarea pe pagina web a Ministerului Finanțelor a bugetului pentru cetățeni, după adoptarea în Parlament a Legii bugetului*

Statut: Realizată

Bugetul pentru cetățeni a fost elaborat atât pentru anul 2017, cât și 2018. Aceste documente pot fi accesate la următoarele link-uri:

- http://mf.gov.md/sites/default/files/bugetul_pentru_cetateni_2017_0.pdf;
- <http://mf.gov.md/sites/default/files/Buget%20Cetateni%202018.pdf>

5. *Publicarea pe pagina web a strategiilor sectoriale de cheltuieli și a bugetelor anuale pe domenii de competență, precum și a rapoartelor privind implementarea acestora*

Statut: Realizată parțial

Conform Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, aprobat prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 209 din 24.12.2015, autoritățile publice au obligativitatea de a publica Strategiile Sectoriale de Cheltuieli pe pagina oficială a organizației în termen de 10 zile din momentul aprobării Cadrului Bugetar pe Termen Mediu.

Ministerul Economiei și Infrastructurii a publicat documentele aferente strategiilor sectoriale de cheltuieli pe pagina web a instituției și poate fi vizualizat la următoarea adresă electronică: <http://www.mei.gov.md/ro/bugetul-mec>.

Ministerul Justiției a asigurat publicarea Strategiei sectoriale de cheltuieli pe sectorul justiției pentru 2018-2020 pe site-ul oficial al instituției și poate fi accesat la următorul link: http://www.justice.gov.md/public/files/file/Strategii%20si%20planuri/2016/decembrie/narativa_plasare.pdf.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a publicat Strategia Sectorială de Cheltuieli pe sectorul educației pentru 2018-2020 pe pagina oficială a instituției și poate fi accesat la următorul link <http://mecc.gov.md/ro/content/elaborarea-ssc-2018-2020>.

Totuși, comunicăm că publicarea integrală de către Ministerul Apărării a Strategiei sectoriale de cheltuieli pentru apărarea națională pe anii 2018-2020 este restricționată de prevederile Legii nr. 245 din 27 noiembrie 2008 "Cu privire la secretul de stat" și Hotărârea Guvernului nr. 411 din 25 mai 2010 "Privind aprobarea Nomenclatorului informațiilor atribuite la secret de stat".

6. *Publicarea seturilor de date deschise privind bugetele din sistemul penitenciar pe portalul date.gov.md*

Statut: Realizată parțial

Departamentul Instituției Penitenciare elaborează semestrial Rapoarte de bilanț al activității sistemului penitenciar, care este plasat pe site-ul autorității și poate fi accesat la următorul link: <http://penitenciar.gov.md/ro/transpareta-decizionala>.

7. *Publicarea informației despre executarea Fondului național pentru dezvoltare regională și a proiectelor din surse externe*

Statut: Realizată parțial

Raport cu privire la realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională pentru anii 2016-2020, inclusiv executarea Fondului național pentru dezvoltarea regională în semestrul I al anului 2017 este publicat pe pagina web a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și poate fi accesat la următorul link:

<http://old.mdrc.gov.md/lib.php?l=ro&idc=25&t=/Dezvoltare-regionala/Rapoarte-si-studii/&year=2017>

3.2. Obiectivul 2. Consolidarea integrității publice prin asigurarea unui proces decizional participativ/implicativ al cetățenilor și creșterea transparenței în procesul de guvernare

Pentru realizarea obiectivului de consolidare a integrității publice prin asigurarea unui proces decizional participativ al cetățenilor și creșterea transparenței în procesul de guvernare, au fost planificate 3 acțiuni, și anume: i) Asigurarea transparenței în activitatea autorităților administrației publice și accesului la informația cu caracter public; ii) Asigurarea unui proces decizional-participativ al persoanelor la elaborarea și promovarea proiectelor de acte normative și documente de politici³; iii) Asigurarea transparenței asupra datelor privind performanța autorităților publice, eficientizarea procesului de monitorizare și responsabilizare în sectorul public.

În total, obiectivul conține 3 acțiuni și 18 subacțiuni, dintre care 11 subacțiuni au fost monitorizate pe parcursul anului 2017. Din numărul total de subacțiuni planificate pentru anul 2017, 6 subacțiuni sunt realizate, 4 realizate parțial, 1 subacțiune nerealizată.

Asigurarea transparenței în activitatea autorităților administrației publice și accesului la informația cu caracter public este o prioritate continuă pentru Guvern. În acest sens, sunt stabilite un șir de mecanisme funcționale privind asigurarea transparenței în procesul decizional, inclusiv implementarea prevederilor Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. Pentru susținerea participării societății civile în procesul decizional este funcțională platforma electronică particip.gov.md. În acest sens, toate autoritățile publice plasează pe pagina web, proiectele de acte normative și legislative supuse consultărilor publice. Pe parcursul anului precedent, au fost plasate pentru consultări publice 1033 proiecte de acte normative/legislative și recepționate prin intermediul platformei 261 de comentarii ale societății civile.

Subacțiuni din Planul de acțiuni

- 1. Evaluarea necesităților tuturor beneficiarilor de date deschise din sectorul educațional.*

Statut: Realizată

În contextul implementării Proiectului „Fortificarea capacităților Sistemului Informațional de Management în Educație (SIME)” finanțat de Asociația Internațională pentru Dezvoltare, a fost realizat un studiu privind datele educaționale deschise.

³ Conform Hotărârii Guvernului nr. 1432 din 29.12.2016 termenul de realizare al acțiunii este anul 2018.

Scopul cercetării a fost stabilirea eficienței datelor educaționale deschise și identificarea modalităților și căilor de transmitere a informațiilor. Metodologia Studiul sociologic calitativ a cuprins 11 discuții de grup și 35 de interviuri aprofundate.

În baza rezultatelor acestui studiu, Sistemul Informațional de Management în Educație a fost reconfigurat pentru a colecta și a deschide și alte date, fără a încălca cerințele stricte de deschidere a datelor impuse de legislația privind datele cu caracter personal.

La moment în SIME sunt 106 rapoarte statistice și 35 rapoarte noi incluse la cerințele Ministerului Educației.

2. *Inventarierea datelor deschise existente în sectorul educație, în raport cu necesitățile identificate, precum și colectarea, publicarea și actualizarea lor pe portalul date.gov.md*

Statut: Realizată parțial

În vederea realizării acțiunii date, prin Ordinul nr. 92 din 22.02.2017 a fost creat grupul de lucru responsabil de evaluarea capacităților statistice și revizuirea cadrului statistic. Pe parcursul anului 2017, Grupul de lucru a fost implicat în revizuirea procesul de colectare a datelor, efectuarea analizei comparative a datelor furnizate de către Biroul Național de Statistică și SIME, prezentarea indicatorilor educaționali și revizuirea Catalogului datelor deschise.

Rezultatele activității de revizuire a cadrului statistic și catalogului de date deschise au fost expuse în Raportul Proiectului ”Evaluarea capacității statistice și al fluxurilor de informații. Proiectul „Fortificarea capacităților - SIME”, care poate fi accesat pe pagina oficială a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, la următorul link: <http://mecc.gov.md/ro/content/statistica-1>

3. *Dezvoltarea unei interfețe web în cadrul portalului datelor guvernamentale deschise cu posibilitatea de vizualizare interactivă a datelor din sectorul educație*

Statut: Realizată

Sistemul Informațional de Management în Educație permite vizualizarea interactivă a datelor din sectorul educației și poate fi accesat la următorul link www.sime.md:8080.

Portalul SIME modernizat permite optimizarea proceselor de administrare în domeniul învățământului și asigură accesul tuturor cetățenilor la informații statistice din sectorul educației. Acesta este destinat actorilor din sistemul educațional, reprezentanților societății civile și mediului de afaceri, etc. De asemenea, sistemul permite extragerea datelor sub diferite forme: textuale și grafice.

4. *Publicarea, pe portalul date.gov.md, a următoarelor seturi de date: - Registrul public al furnizorilor autorizați de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) să furnizeze rețele și/sau servicii de comunicații electronice; - lista titularilor de licențe eliberate de către ANRCETI pentru activitatea în domeniul tehnologiei informației; - lista furnizorilor cărora ANRCETI le-a eliberat licențe pentru utilizarea resurselor de numerotare; - lista furnizorilor cărora ANRCETI le-a eliberat licențe pentru utilizarea frecvențelor sau canalelor radio în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice.*

Statut: Realizată

Pe parcursul anului 2017, ANRCETI a publicat pe portalul guvernamental de date deschise www.date.gov.md 4 seturi noi de date, după cum urmează: 1) Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice; 2) Lista titularilor de licențe pentru utilizarea resurselor de numerotare; 3) Lista titularilor de licențe pentru utilizarea canalelor/frecvențelor radio; 4) Lista titularilor de licențe pentru serviciile create, implementare și de asigurare a funcționării sistemelor automatizate de importanță statală, inclusiv a produselor program.

Actualizarea datelor se efectuează trimestrial, iar pe parcursul anului 2017 au fost actualizate de 3 ori.

5. *Publicarea datelor deschise privind procesul de îndeplinire a angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pe portalul [date.gov.md](http://www.date.gov.md)*

Statut: Realizată

Pe parcursul anului 2017, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a publicat rapoartele semestriale privind implementarea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană pe pagina web a autorității (<http://www.mfa.gov.md/rapoarte-aa/>).

De asemenea, Ministerul Economiei și Infrastructurii a actualizat permanent platforma de informare privind zona de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare (DCFTA) care este disponibilă publicului larg la următoarea adresă electronică <http://dcfta.md/>.

6. *Publicarea datelor deschise cu privire la sectorul cultural*

Statut: Nerealizată

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării gestionează Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME). Astfel, se planifică actualizarea formularelor de date pe educație, cultură, tineret și sport. Totodată, datele privind patrimoniul cultural vor fi plasate pe [date.gov.md](http://www.date.gov.md) în perioada martie-aprilie 2018.

7. *Organizarea consultărilor publice cu utilizatorii de date pentru identificarea necesităților acestora referitor la disponibilitatea datelor deschise*

Statut: Realizată

Cu suportul Laboratorului de inovații sociale, în cadrul școlii "Open Data" desfășurată în perioada 13-17 septembrie 2017 și pe parcursul a 3 luni în care 6 bursieri au fost ghidați în domeniul datelor deschise s-a consolidat o comunitate de jurnaliști și activiști civici care comunică activ și contribuie la identificarea necesităților societății civile cu privire la disponibilitatea datelor deschise. Astfel, au fost publicate mai multe investigații și articole privind necesitatea deschiderii datelor în Republica Moldova:

- Date deschise: Moldova versus Slovacia <https://anticoruptie.md/ro/special/date-deschise-moldova-versus-slovacia>;

- Cum afli cine deține magazinul din cartier? <https://anticoruptie.md/ro/special/cum-afli-cine-detine-magazinul-din-cartier>;
- Licitatii cu șiretlic: cum obțin unele companii milioane din acorduri de majorare a contractelor de achiziții publice <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/licitatii-cu-siretlic>

8. *Deschiderea continuă a seturilor de date adiționale și actualizarea seturilor de date existente pe date.gov.md*

Statut: Realizată

Pe parcursul anului 2017, pe portalul www.date.gov.md au fost publicate 1080 de resurse și au fost actualizate 198 seturi de date. La finele anului, portalul www.date.gov.md conținea 6477 resurse în total și 978 seturi de date publicate de 48 autorități publice. Portalul a înregistrat peste 465 mii vizite, iar numărul de descărcări de seturi de date deschise de la lansarea portalului (aprilie 2011) până la finele anului 2017 a depășit 3.1 milioane de descărcări.

Datele plasate pe platforma www.date.gov.md au fost utilizate de dezvoltatorii privați, think tanks și centre analitice în domeniu, autorități publice pentru a dezvoltat 27 de aplicații pe baza datelor deschise. Lista aplicațiilor dezvoltate poate fi accesată la următorul link: <http://date.gov.md/ro/aplicatii>

Publicarea datelor pe portalul date.gov.md se realizează în conformitate cu: i) Hotărârea Guvernului nr. 700 din 25.08.2014 datelor guvernamentale deschise; ii) Hotărâre Guvernului nr. 701 din 25.08.2014 cu privire la aprobarea Metodologiei publicării datelor guvernamentale deschise.

9. *Publicarea datelor despre progresul implementării planurilor de acțiuni naționale din instrumentul de monitorizare PlanPro, utilizat de către Cancelaria de Stat, în format de date deschise pe portalul date.gov.md*

Statut: Realizată parțial

Raportul pentru anul 2016 privind implementarea Programului de activitate al Guvernului 2016-2018 a fost plasat pe site-ul Guvernului. Documentul poate fi găsit la următorul link: <http://gov.md/ro/content/premierul-pavel-filip-avand-o-directie-clara-si-lucrand-cu-seriozitate-republica-moldova>

10. *Asigurarea transparenței asupra datelor privind performanța autorităților publice, eficientizarea procesului de monitorizare și responsabilizare în sectorul public (Instrumentul Scorecard)*

Statut: Realizată parțial

În vederea promovării transparenței datelor privind performanța autorităților publice, responsabilizării sectorului public au fost întreprinse acțiuni pentru crearea și instituționalizarea unui Instrument de monitorizare și evaluare a reformelor prioritare ale Guvernului (Scorecard).

Scopul Instrumentului Scorecard este monitorizarea și evaluarea reformelor guvernării pe domeniile selectate și comunicarea rezultatelor înregistrate publicului larg într-un mod accesibil și transparent.

Astfel, se planifică instituționalizarea Instrumentului Scorecard, prin aprobarea unei hotărâri de Guvern și lansarea unei platforme electronice, accesibile publicului larg în vederea comunicării rezultatelor înregistrate pe domeniile monitorizate.

Instrumentul Scorecard a fost dezvoltat pe parcursul anului precedent cu suportul Băncii Mondiale și Fondului pentru o Bună Guvernare al Marii Britanii. Procesul de dezvoltare a listei indicatorilor pentru Scorecard a fost unul participativ, fiind implicați reprezentanții ai societății civile și partenerii de dezvoltare în cadrul grupurilor tehnice de lucru.

Instrumentul Scorecard include 35 de indicatori de performanță, grupați pe trei dimensiuni prioritare, și anume: a) reforma administrației publice centrale; b) mediul de afaceri; c) domeniul social.

Acest instrument va contribui la implementarea și promovarea unei abordări centrate pe monitorizarea progresului în sectorul public, orientată spre rezultate măsurabile și raportate la obiectivele de reformă stabilite în documentele de politici. Lansarea instrumentului Scorecard se planifică pentru luna martie 2018.

3.3. Obiectivul 3. Îmbunătățirea calității prestării serviciilor publice

Asigurarea prestării serviciilor publice de calitate prin reingineria și optimizarea procesului de prestare a serviciilor publice, precum și îmbunătățirea calității serviciilor publice contribuie la promovarea principiilor de guvernare deschisă. Aceste priorități sunt planificate inclusiv în Strategia de reformă a administrației publice pentru 2016-2020 și Planul de acțiuni privind reforma de modernizare a serviciilor publice pentru anii 2017-2021.

Subacțiuni din Planul de acțiuni

1. *Reingineria/modernizarea serviciilor publice din domeniul protecției sociale, și anume implementarea serviciului e-Cerere pentru indemnizațiile acordate familiilor cu copii*

Statut: Realizată

Serviciul e-Indemnizații pentru creșterea copilului până la 3 ani și pentru îngrijirea copilului până la 1.5 ani a fost reinginerit cu succes de Centrul de Guvernare Electronică în colaborare cu Casa Națională de Asigurări Sociale. Serviciul e-Indemnizații este funcțional și poate fi accesat la link-ul <https://servicii.gov.md/ecnas>.

Acest serviciu permite depunerea în regim online a cererii de solicitare a indemnizației prin portalul guvernamental unic al serviciilor publice și facilitează accesibilitatea beneficiarilor la solicitarea indemnizațiilor pentru îngrijirea copilului.

4. Alte măsuri realizate pentru o guvernare deschisă

Guvernarea deschisă este promovată permanent prin intermediul altor măsuri, care nu au fost planificate în Planul de acțiuni pentru o guvernare deschisă pentru 2016-2018. În acest sens, au fost obținute progrese în dezvoltarea platformelor informaționale pentru cetățeni și modernizarea serviciilor guvernamentale.

Pe parcursul anului 2017 au fost întreprinse acțiuni în vederea lansării sistemului informațional ”e-Integritate”. Sistemul e-Integritate este funcțional începând cu 1 ianuarie 2018 și își propune simplificarea procesului de completare, depunere, arhivare, verificare și examinare automată a declarațiilor de avere și interes și asigură accesul electronic al persoanelor fizice și instituțiilor interesate la informația de interes public. Sistemul asigură verificarea și validarea automată a datelor prin accesarea și utilizarea datelor relevante din registrele de stat, asigurând asistența necesară depunătorului declarației și diminuând în acest fel erorile și inconsistențele în date, precum și prevenind depunerea declarațiilor incomplete. Concomitent, toate declarațiile depersonalizate sunt disponibile publicului larg pe portalul declarațiilor gestionat de ANI: <https://declaratii.ani.md/searchDeclarations/index>.

Pentru a asigura corectitudinea și transparența efectuării controalelor de stat asupra subiecților privați și publici, a fost dezvoltat portalul www.controale.gov.md și registrul controalelor de stat www.rsc.gov.md. Aceste platforme permit promovarea informației privind drepturile și obligațiile părților implicate în controalele de stat, publicarea planurilor de controale, module ”Întrebări și Răspunsuri”, materiale de promovare a drepturilor agenților economici în relațiile cu autoritățile de control. De asemenea, portalul www.controale.gov.md conține un sondaj electronic în care agenții economici au posibilitatea să evalueze nivelul de accesibilitate a informației privind controalele de stat, calitatea interacțiunii cu instituțiile de control, să vină cu comentarii și sugestii privind accesibilitatea datelor și informațiilor privind controalele planificate și inopinate inițiate de autoritățile de control.

Republica Moldova a încheiat un acord de finanțare cu Banca Mondială privind modernizarea serviciilor guvernamentale. În cadrul proiectului, pînă în anul 2023, vor fi întreprinse acțiuni privind reingineria și digitalizarea serviciilor publice; dezvoltarea infrastructurii serviciilor electronice guvernamentale; extinderea punctelor de acces la serviciile publice și consolidarea capacităților instituționale privind prestarea serviciilor guvernamentale. Astfel, în contextul modernizării serviciilor publice, au fost dezvoltate următoarele produse: i) Metodologia de reinginerie a serviciilor publice, inclusiv pe dimensiunile centrarea pe cetățeni și implicarea cetățenilor/co-creare; ii) Studiul privind asigurarea incluziunii sociale, egalității de gen și implicării cetățenilor în reingineria serviciilor, precum și în evaluarea acestora; iii) Studiul privind ajustările Managementului resurselor umane la rigorile de modernizare a serviciilor publice centrate pe cetățean și livrării inovative. De asemenea, a fost elaborat conceptul preliminar al Centrului Universal de Prestare a Serviciilor (CUPS), care are scopul de a extinde accesul populației la serviciile publice. Concomitent, proiectul își propune dezvoltarea unui mecanism de feedback al cetățenilor privind calitatea serviciilor publice în vederea stimulării angajamentului civic al cetățenilor în implementarea reformei de modernizare a serviciilor publice.

Guvernul gestionează infrastructura e-Guvernare, inclusiv serviciile electronice, care sunt produse lansate pentru minimizarea poverii asupra cetățeanului, transparentizarea procesului de prestare a serviciilor, eliminarea riscurilor de corupție. Produsele de e-Guvernare lansate în cadrul Proiectului e-Transformarea Guvernării pot fi accesate la următoarele link-uri:

- i) Guvern pentru Cetățeni: <http://egov.md/ro/projects/citizen>;
- ii) Guvern pentru Business: <http://egov.md/ro/projects/business>;
- iii) Guvern pentru Guvern: <http://egov.md/ro/projects/government>;
- iv) Guvern către Internațional: <http://egov.md/ro/projects/international>.

În perioada 2016-2017, Centrul de Guvernare Electronică a realizat un șir de sondaje pentru cetățenii din țară și de peste hotare privind e-servicii, portalurile date.gov.md și servicii.gov.md Scopul acestora a fost îmbunătățirea calității serviciilor publice. Toate rezultatele privind sondajele, barometrele statistice sunt publicate și pot fi accesate la următoarele link-uri: i) <http://egov.md/ro/resources/polls>; ii) <http://egov.md/ro/resources/infographics>.